



Република Србија  
ВРХОВНИ СУД  
Рев 14419/2024  
30.10.2024. године  
Београд

## У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Олга Вукосављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 150/23 од 05.03.2024. године, у седници одржаној 30.10.2024. године, донео је

## ПРЕСУДУ

**ДОЗВОЉАВА СЕ** одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 150/23 од 05.03.2024. године, као изузетно дозвољеној.

**ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА** ревизија тужиоца, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Вишег суда у Чачку Гжрр 150/23 од 05.03.2024. године, у ставовима другом и трећем изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Чачку Прр1 36/22 од 27.01.2023. године, у ставовима првом и трећем изреке.

У преосталом делу ревизија тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 150/23 од 05.03.2024. године се **ОДБИЈА**, као неоснована.

**ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати 18.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

## Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку Прр1 36/22 од 27.01.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, исплати износ признатог новчаног потраживања по решењу Трговинског суда у Београду Ст 22/22, односно 21.521,31 динара, са законском затезном каматом од 07.06.2022. године, као дана подношења тужбе до исплате, на терет буџетских

средстава Републике Србије намењених покрићу текућих расхода Привредног суда у Београду, осим расхода за запослене и текуће одржавање објеката и опреме. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на досуђени износ накнаде имовинске штете плати законску затезну камату од 03.01.2002. године до 06.06.2022. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 42.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, на терет буџетских средстава Републике Србије, намењених покрићу текућих расхода Привредног суда у Београду, осим расхода за запослене и текуће одржавање објеката и опреме.

Пресудом Вишег суда у Чачку Гжрр 150/23 од 05.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је преиначена у ставовима првом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев и обавезан тужилац да туженој на име трошкова првостепеног поступка исплати 9.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова жалбеног поступка исплати 18.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у целини, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23, у даљем тексту: ЗПП), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 1988/21 од 25.06.2021. године, усвојен је приговор предлагача, овде тужиоца, и утврђена му је повреда права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст 59/2010, те је наложено стечајним органима у том предмету да у року од четири месеца предузму неопходне мере и радње које су потребне да би се приступило уновчењу имовине стечајног дужника, а стечајном судији да у року од 30 дана извести председника Привредног суда у Београду које су конкретне мере предузете. Тужилац је као стечајни поверилац и бивши радник „Југобанка“ а.д. Београд поднео пријаву потраживања у стечајном поступку над „Југобанком“, заведену под бројем 774, које му је решењем Трговинског суда у Београду Ст 22/02 од 22.05.2003. године признато у износу од 21.521,31 динара (на име главног дуга), са законском затезном каматом од 03.01.2002. године до исплате, а које представља потраживање из радног односа на име неисплаћене зараде. Стечајни поступак над стечајним дужником „Југобанка“ а.д. Београд отворен је решењем Трговинског суда у Београду Ст 22/2002 од

03.01.2002. године и даље је у току. На основу извештаја Повереника стечајног управника који је као прилог достављен уз извештај стечајног судије, утврђено је да на дан 05.07.2001. године не постоји државни нити друштвени капитал, већ постоји само акцијски капитал Агенције за осигурање депозита. Универзални правни сукцесор наведене Агенције је Агенција за осигурање депозита основана Законом о Агенцији за осигурање депозита дана 25.07.2005. године ("Службени гласник РС", бр. 14 од 04.02.2015. године и 51 од 25.05.2017. године).

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право из одредби Закона о заштити права на суђење у разумном року, Закона о облигационом односима, Устава Републике Србије и Европске Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, цитираних у образложењу првостепене пресуде и у границама постављеног тужбеног захтева исти усвојио за износ неисплаћеног потраживања - главног дуга признатог у стечајном поступку, са законском затезном каматом од подношења тужбе до исплате, налазећи да тужилац има право на накнаду имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року коју је проузроковао привредни суд за чије пропусте одговара тужена Република Србија по основу објективне одговорности из члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 58. Устава Републике Србије.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев налазећи да тужилац није доказао да је стечајни дужник у предмету Привредног суда у Београду Ст 59/10 привредно друштво које је у моменту настанка потраживања тужиоца пословало са већинским друштвеним, односно државним капиталом.

По оцени Врховног суда, основано се навдима ревизије тужиоца указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/2015) прописана је објективна одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року.

Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су, без њихове кривице, остала неизвршена и у поступку стечаја вођени над стечајним дужником за већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (Закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 02.11.2018. године).

У конкретном случају, тужиоцу је у стечајном поступку у предмету Ст 59/2010 над стечајним дужником „Југобанка“ а.д. Београд признато новчано потраживање из радног односа. Стечајни дужник је од 2001. године пословао као привредни субјект са већинским друштвеним, односно државним капиталом. Одлуком Савета Агенције Савезне Републике Југославије за осигурање депозита и санацију банака О бр. БС 38/2001 од 05.07.2001. године, донетом на основу одредби чланова 8. и 12. Закона о санацији, стечају и ликвидацији банака („Службени лист СФРЈ“, бр. 84/89 и 63/90 и „Службени лист СРЈ“, бр. 37/93 ... 44/98), проглашене су неважећим све до тада

емитоване акције означене банке, чиме су престала сва права њених акционара и они обавезани да у року од 30 дана од дана објављивања јавног позива врате банци акције, односно потврде о власништву акција, у супротном сматраће се да су њихове акције неважеће и да по том основу губе својства акционара. Истог дана, Агенција је донела и одлуку О бр. БС 39/2001 о емитовању акција банке на име иницијалног улога Агенције, ради покретања поступка санације банака, које ће Агенција откупити у целости одмах по њиховом емитовању. Универзални правни сукцесор те Агенције је Агенција за осигурање депозита основана Законом о агенцији за осигурање депозита („Службени гласник РС“, бр. 61 од 25.07.2015. године), чији положај, организација, овлашћења и функције су уређени Законом о агенцији за осигурање депозита („Службени гласник РС“, бр. 14/15 и 51/17). У одредби члана 7. тог Закона, прописана су средства која Агенција за осигурање депозита користи за своје пословање, а у члану 9., да је Влада Републике Србије дужна да, на захтев Агенције, по хитном поступку донесе одлуку о обезбеђењу средстава из буџета Републике Србије или задуживање у земљи и иностранству на основу акта Народне скупштине и у складу са Законом о буџету и Законом којим се регулише јавни дуг.

На основу изложеног следи правилан закључак првостепеног суда да постоји одговорност тужене за имовинску штету коју тужилац потражује у овом спору, у смислу одредбе члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року, у висини неисплаћеног потраживања у поступку стечаја „Југобанка“ а.д., чији је капитал од 05.07.2001. године у власништву Агенције за осигурање депозита и санацију банака, а чији је правни следбеник Агенција за осигурање депозита. На признато потраживање, тужиоцу припада законска затезна камата од дана подношења тужбе, пошто је тужена од тада у доцњи, у смислу одредбе члана 324. став 2. Закона о облигационим односима, док у периоду пре подношења тужбе тужена није била у доцњи, а обавеза плаћања законске затезне камате је санкција за доцњу.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП ставом другим изреке преиначио другостепену пресуду, у ставовима другом и трећем изреке, тако што је одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду у ставовима првом и трећем изреке, а применом члана 414. став 1. ЗПП ставом трећим изреке одбио као неосновану ревизију тужиоца изјављену против става првог изреке другостепене пресуде којом је одбијена као неоснована жалба тужиоца изјављена против одлуке првостепеног суда о почетку тока законске затетне камате наизнос главног потраживања.

Тужиоцу према успеху у ревизијском поступку, применом чл.153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, у границама постављеног и опредељеног захтева за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, према Тарифи и наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећој у време предузимања ове парничне радње, због чега је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија  
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка  
Заменик управитеља писарнице  
Миланка Ранковић**